ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.1.2023
COM(2023) 34 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 450/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

και του Συμβουλίου σχετικά με τον δείκτη κόστους εργασίας (ΔΚΕ)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο δείκτης κόστους εργασίας (στο εξής: ΔΚΕ) μετρά τις τριμηνιαίες μεταβολές του συνολικού ωριαίου κόστους εργασίας που επιβαρύνει τους εργοδότες, καθιστώντας δυνατή την παρακολούθηση των εξελίξεων στην πίεση κόστους που προκύπτει από τον συντελεστή παραγωγής «εργασία». Ο ΔΚΕ ανήκει στην οικογένεια των κύριων ευρωπαϊκών οικονομικών δεικτών / ευρωδεικτών[1], που παρέχουν πληροφορίες για τις οικονομικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ.

Ο ΔΚΕ χρησιμοποιείται ιδίως από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών για την αξιολόγηση των πιθανών πληθωριστικών πιέσεων που προκαλούνται από τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας. Ο ΔΚΕ είναι επίσης σημαντικός για τις μισθολογικές διαπραγματεύσεις των κοινωνικών εταίρων και για την ίδια την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά την παρακολούθηση των βραχυπρόθεσμων εξελίξεων του κόστους εργασίας. Τέλος, τα στοιχεία για τον ΔΚΕ χρησιμοποιούνται για την τιμαριθμική αναπροσαρμογή των τιμών σε ορισμένες μεγάλες εμπορικές συμβάσεις που διαρκούν αρκετά χρόνια.

Η Eurostat δημοσιεύει στον ιστότοπό της τριμηνιαίο δελτίο Τύπου σχετικά με τον ΔΚΕ[2], το οποίο περιλαμβάνει ένα μεγάλο σύνολο στοιχείων με ανάλυση κατά οικονομική δραστηριότητα και κατά τις συνιστώσες του κόστους εργασίας (μισθολογικό και μη μισθολογικό κόστος). Ο ιστότοπος περιλαμβάνει επίσης τα ποσοστά αύξησης τόσο ανά τρίμηνο όσο και ανά έτος.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 450/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2003, σχετικά με τον δείκτη κόστους εργασίας[3] (στο εξής: κανονισμός για τον ΔΚΕ) θεσπίζει κοινό πλαίσιο για τα κράτη μέλη, ώστε να παράγουν συγκρίσιμους δείκτες και να τους διαβιβάζουν στην Επιτροπή.

Το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 450/2003 προβλέπει ότι η Επιτροπή υποβάλλει ανά διετία έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Σκοπός της έκθεσης είναι η αξιολόγηση της ποιότητας των στατιστικών που παρέχονται από τα κράτη μέλη και των συγκεντρωτικών στοιχείων της ΕΕ, καθώς και ο εντοπισμός τομέων στους οποίους θα μπορούσαν να επέλθουν βελτιώσεις.

Η παρούσα είναι η ένατη έκθεση για τον ΔΚΕ της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο[4]. Επικεντρώνεται στα στοιχεία για τον ΔΚΕ που ελήφθησαν μετά την προηγούμενη έκδοση, για τα τρίμηνα αναφοράς από το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2020 έως το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2022. Αποτυπώνει τις παρατηρήσεις που έκανε η

---

1 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις στατιστικές της ευρωζώνης «Προς βελτιωμένες μεθοδολογίες για τις στατιστικές και τους δείκτες της ευρωζώνης» [COM(2002) 661 τελικό].

2 Το τριμηνιαίο δελτίο Τύπου δημοσιεύεται στις ημερομηνίες που ορίζονται στο ημερολόγιο δημοσίευσης· και τα δύο διατίθενται στον ιστότοπο της Eurostat (http://ec.europa.eu/eurostat/web/main — στα αγγλικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά).

3 ΕΕ L 69 της 13.3.2003, σ. 1.

4 Βλ. προηγούμενη έκθεση [COM(2020) 819 final της 22.12.2020].

Eurostat κατά τη συλλογή και την επικύρωση των στοιχείων για τον ΔΚΕ για αυτά τα τρίμηνα αναφοράς και βασίζεται στην τεκμηρίωση που παρείχαν τα κράτη μέλη στις ετήσιες εκθέσεις ποιότητάς τους.

Η παρούσα έκδοση δεν καλύπτει στοιχεία για τον ΔΚΕ από το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς η χώρα αυτή αποχώρησε από την ΕΕ την 1η Φεβρουαρίου 2020 και σταμάτησε να διαβιβάζει στοιχεία για τον ΔΚΕ από το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2020 και μετά.

Στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1216/2003[5], η ποιότητα του ΔΚΕ ορίζεται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: καταλληλότητα, ακρίβεια, έγκαιρη υποβολή των στοιχείων, εύκολη πρόσβαση και σαφήνεια, συγκρισιμότητα, συνοχή και πληρότητα. Δεδομένου ότι η εύκολη πρόσβαση και η σαφήνεια κρίθηκαν ικανοποιητικές στην προηγούμενη έκθεση για τον ΔΚΕ, η παρούσα έκθεση επικεντρώνεται στην καταλληλότητα, την πληρότητα, την έγκαιρη υποβολή των στοιχείων, την ακρίβεια, τη συγκρισιμότητα και τη συνοχή.

Σε αυτήν την έκδοση, αναφερόμαστε επίσης στις κύριες επιπτώσεις της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19 στη συλλογή των στοιχείων για τον ΔΚΕ.

II. ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Από νομοθετική άποψη, δεν έχουν γίνει αλλαγές μετά την προηγούμενη έκθεση. Στις επόμενες παραγράφους περιγράφονται λεπτομερώς οι βελτιώσεις που έγιναν κατά την εκπόνηση της έκθεσης.

2.1 Πρότυπα συλλογής στοιχείων

Για τη λήψη των στοιχείων των κρατών μελών και την εκπόνηση του ΔΚΕ, αλλά και για τη διαβίβαση των στοιχείων για τον ΔΚΕ στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, εξακολουθεί να χρησιμοποιείται επιτυχώς η τελευταία έκδοση των δομών στοιχείων του προτύπου Statistical Data and Metadata eXchange (SDMX)[6] καθώς και διεθνώς συμφωνηθέντων καταλόγων κωδικών (διαθέσιμων στο διαδίκτυο μέσω ειδικού μητρώου[7]).

Για τα (προσωρινά και τελικά) στοιχεία από το τρίτο τρίμηνο (Q3) του 2021 και μετά, τα κράτη μέλη άρχισαν να χρησιμοποιούν μια επικαιροποιημένη έκδοση (2.3) του ορισμού των δομών στοιχείων του SDMX, η οποία ενσωματώνει τις τελευταίες αλλαγές που συμφωνήθηκαν σε διεθνές επίπεδο.

2.2 Επικύρωση στοιχείων

---

5 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1216/2003, της 7ης Ιουλίου 2003, για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 450/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το δείκτη κόστους εργασίας.

6 http://sdmx.org/ (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά).

7 https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/ (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά).

Τα στοιχεία επικυρώνονται συστηματικά μέσω ενός νέου εργαλείου, το οποίο ελέγχει αν οι κωδικοί και οι δομές στοιχείων που χρησιμοποιούνται πληρούν τα συμφωνηθέντα πρότυπα για τη διαβίβαση στοιχείων (SDMX). Αυτό απλουστεύει τη διαδικασία παραγωγής και μειώνει τον κίνδυνο σφαλμάτων που προκύπτουν από σφάλματα στην κωδικοποίηση. Όταν το διαβιβασθέν αρχείο δεν πληροί τα ισχύοντα πρότυπα SDMX, απορρίπτεται αυτόματα. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κοινοποίηση επιτυχίας / αποτυχίας μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και μπορούν να έχουν πρόσβαση στην έκθεση επικύρωσης μέσω διαδικτυακής υπηρεσίας.

Μετά την τελευταία έκθεση, η Eurostat προσάρμοσε τη διαδικασία παραγωγής για να παρέχεται η δυνατότητα επεξεργασίας κάθε είδους μορφοτύπου SDMX, συμπαγούς ή γενικής μορφής.

Επιπλέον, η Eurostat διενεργεί ελέγχους αξιοπιστίας σε κάθε τριμηνιαία διαβίβαση συγκρίνοντας τα στοιχεία διαχρονικά και μεταξύ των οικονομικών δραστηριοτήτων της NACE αναθ. 2 (NACE αναθ. 2). Σε περίπτωση σημαντικών μεταβολών από τρίμηνο σε τρίμηνο, η Eurostat ζητεί από τα κράτη μέλη να επιβεβαιώσουν τα στοιχεία ή να διαβιβάσουν διορθωμένο αρχείο με στοιχεία. Σε περίπτωση εντοπισμού σημαντικών αναθεωρήσεων ή αιφνίδιων αλλαγών, σε οποιονδήποτε συγκεκριμένο τομέα της NACE, παρακολουθούνται συστηματικά από κοινού με τις ενδιαφερόμενες χώρες.

2.3 Επίπεδα ωριαίου κόστους εργασίας

Η Eurostat εξακολουθεί να δημοσιεύει με επιτυχία τις ετήσιες εκτιμήσεις του ωριαίου κόστους εργασίας ανά τμήμα της NACE αναθ. 2, μετά την πρώτη έκδοση τον Απρίλιο του 2016. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στα επίπεδα που προκύπτουν από την τετραετή έρευνα για το κόστος του εργατικού δυναμικού, τα οποία παρεκτείνονται με τους δείκτες του κόστους εργασίας. Παράγονται 3 μήνες μετά το πέρας της περιόδου αναφοράς και καλύπτουν όλους τους τομείς της NACE, με εξαίρεση τον τομέα Λ της NACE αναθ. 2 (διαχείριση ακίνητης περιουσίας).

2.4 Εκθέσεις ποιότητας

Οι εκθέσεις ποιότητας των κρατών μελών υποβλήθηκαν έγκαιρα σε επεξεργασία με τη χρήση της τελευταίας έκδοσης της διεπαφής διαχείρισης μεταδεδομένων του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος και τέθηκαν στη διάθεση όλων των χρηστών[8].

2.5 Εποχικές και ημερολογιακές διορθώσεις

Η Eurostat ανέλυσε τις εποχικά (ΕΔ) και ημερολογιακά (ΗΔ) διορθωμένες σειρές τις οποίες διαβίβασαν τα κράτη μέλη και παρουσίασε μία ανά χώρα σύγκριση των αποτελεσμάτων στην ομάδα εργασίας για τις στατιστικές της αγοράς εργασίας τον Οκτώβριο του 2021.

Επίσης, η Eurostat βελτίωσε το παράρτημα προσαρμογής σε εποχικές διακυμάνσεις που επισυνάπτεται στις εθνικές εκθέσεις ποιότητας. Το εν λόγω παράρτημα περιγράφει λεπτομερώς ειδικότερα τα μοντέλα προσαρμογής σε εποχικές διακυμάνσεις που

[8] https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/lci_esqrs.htm (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά).

χρησιμοποιήθηκαν, τις ακραίες τιμές που εντοπίστηκαν, το μέγεθος των προσαρμογών και τη μεταβλητότητα των αποτελεσμάτων.

Η Eurostat δημοσιεύει στοιχεία σχετικά με τις εποχικές διακυμάνσεις για τα συγκεντρωτικά στοιχεία της ΕΕ στη βάση δεδομένων και στο άρθρο «Statistics Explained» για τον ΔΚΕ, μαζί με στοιχεία που δεν είναι προσαρμοσμένα σε εποχικές διακυμάνσεις. Τα αποτελέσματα των ΕΔ για τα σύνολα προκύπτουν πλέον από τα στοιχεία των ΕΔ για τις μισθολογικές και τις μη μισθολογικές συνιστώσες, γεγονός που διασφαλίζει τη συνοχή.

III. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

3.1 Καταλληλότητα και πληρότητα

Καταλληλότητα

Οι χρήστες εξακολούθησαν να ζητούν πληροφορίες όχι μόνο σχετικά με τις τριμηνιαίες ποσοστιαίες μεταβολές του κόστους εργασίας, όπως μετρούνται με τον ΔΚΕ, αλλά επίσης, όλο και περισσότερο, σχετικά με το κόστος εργασίας σε απόλυτες τιμές (ευρώ ανά ώρα). Η Eurostat εξακολούθησε να δημοσιεύει, τον Απρίλιο κάθε έτους, εκτιμήσεις του ωριαίου κόστους εργασίας σε ευρώ και σε εθνικά νομίσματα (επίπεδα του κόστους εργασίας) με ανάλυση βάσει της NACE αναθ. 2. Στις εκτιμήσεις περιλαμβάνονταν ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των επιπέδων του ωριαίου κόστους εργασίας και το μερίδιο του μη μισθολογικού κόστους στο συνολικό κόστος εργασίας[9]. Οι παρατηρήσεις που ελήφθησαν σχετικά με τη δημοσίευση αυτών των εκτιμήσεων είναι θετικές και η Eurostat θα εξακολουθήσει να παράγει το ετήσιο κόστος εργασίας με ανάλυση βάσει της NACE αναθ. 2.

Πληρότητα

Στο παρόν τμήμα εξετάζεται αν τα στοιχεία και τα μεταδεδομένα για τον ΔΚΕ που διαβιβάστηκαν πληρούν τις νομικές απαιτήσεις όσον αφορά την πληρότητα. Τα σχόλια αναφέρονται σε δείκτες, συντελεστές στάθμισης και εκθέσεις ποιότητας.

α) Δείκτες

Γενικά, η διαθεσιμότητα και η πληρότητα του ΔΚΕ ήταν ικανοποιητικές καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Η Eurostat έλαβε στοιχεία με ημερολογιακή διόρθωση καθώς και στοιχεία με ημερολογιακή και εποχική διόρθωση από όλα τα κράτη μέλη για όλα τα τρίμηνα εκτός από δυο περιπτώσεις [Ελλάδα, για το τέταρτο τρίμηνο (Q4) του 2020 και για το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2021]. Τα κράτη μέλη υπέβαλαν επίσης στοιχεία χωρίς

[9] Βλ. το σύνολο στοιχείων lc_lci_lev στη βάση διάδοσης δεδομένων της Eurostat (https://ec.europa.eu/eurostat/data/database, στα αγγλικά, τα γαλλικά και τα γερμανικά).

εποχική διόρθωση, με εξαίρεση τη Δανία και τη Σουηδία, στις οποίες έχουν χορηγηθεί παρεκκλίσεις[10].

Όσον αφορά άλλες χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ)[11], τόσο η Ισλανδία όσο και η Νορβηγία διαβίβασαν στοιχεία για τον ΔΚΕ για όλα τα τρίμηνα της περιόδου αναφοράς. Η Ισλανδία παρέχει επί του παρόντος μόνο στοιχεία με ημερολογιακή διόρθωση καθώς και σειρές με εποχική και ημερολογιακή διόρθωση, ενώ η Νορβηγία διαβιβάζει μόνο στοιχεία με ημερολογιακή διόρθωση.

Παρά τη βελτιωμένη κάλυψη των εποχικά διορθωμένων στοιχείων, τα βασικά αριθμητικά στοιχεία εξακολουθούν να βασίζονται στις μεταβολές των ημερολογιακά διορθωμένων στοιχείων σε ετήσια βάση (Q/Q-4), τα οποία παρουσιάζουν χαμηλότερη μεταβλητότητα. Ωστόσο, όλα τα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμήσεων των εποχικά διορθωμένων στοιχείων, είναι διαθέσιμα στη σχετική σελίδα[12] της βάσης δεδομένων της Eurostat. Όλες οι χώρες κάλυψαν όλους τους τομείς της NACE, λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω παρεκκλίσεις.

β) Συντελεστές στάθμισης

Σύμφωνα με τον κανονισμό για τον ΔΚΕ, τα κράτη μέλη και οι άλλες χώρες του ΕΟΧ αναμένεται να διαβιβάζουν κάθε χρόνο το ετήσιο κόστος εργασίας για τις μισθολογικές / μη μισθολογικές συνιστώσες κάθε τομέα της NACE (τους «συντελεστές στάθμισης»). Η επικαιροποίηση αυτών των στοιχείων είναι σημαντική, καθώς επηρεάζουν τον υπολογισμό των συγκεντρωτικών στοιχείων της NACE από την Eurostat και την εξαγωγή των συνολικών στοιχείων από τις μισθολογικές και τις μη μισθολογικές συνιστώσες.

Μέχρι τις 30 Ιουνίου 2022, όλα τα κράτη μέλη και οι άλλες χώρες του ΕΟΧ είχαν διαβιβάσει τους συντελεστές στάθμισης για το έτος αναφοράς 2020. Οι συντελεστές στάθμισης για το έτος αναφοράς 2021 ήταν επίσης διαθέσιμοι, εκτός από εκείνους της Τσεχίας, της Κροατίας, της Ιρλανδίας και των Κάτω Χωρών.

γ) Εκθέσεις ποιότητας

Όλα τα κράτη μέλη, εκτός από την Κροατία, υπέβαλαν εθνικές εκθέσεις ποιότητας για το έτος αναφοράς 2020. Οι εκθέσεις αυτές επικυρώθηκαν και δημοσιεύθηκαν στην αντίστοιχη ιστοσελίδα της Eurostat[13].

---

10 Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1216/2003, η Δανία, η Γερμανία, η Γαλλία και η Σουηδία δεν υποχρεούνται να υποβάλουν στοιχεία χωρίς εποχική διόρθωση. Η Γερμανία και η Γαλλία τα παρέχουν ούτως ή άλλως.

11 Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 450/2003 δεν εφαρμόζεται για το Λιχτενστάιν.

12 https://ec.europa.eu/eurostat/data/database.

13 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/lci_esqrs.htm (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά).

3.2 Έγκαιρη υποβολή στοιχείων

Σύμφωνα με τον κανονισμό για τον ΔΚΕ, τα κράτη μέλη και οι άλλες χώρες του ΕΟΧ πρέπει να παρέχουν δείκτες κόστους εργασίας εντός 70 ημερών μετά το τέλος του τριμήνου αναφοράς.

Από την προηγούμενη έκθεση, 9 χώρες δεν τήρησαν τις προθεσμίες για τη διαβίβαση των στοιχείων τους:

— οι Κάτω Χώρες [τα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2021 παραλήφθηκαν 1 ημερολογιακή ημέρα μετά την εκπνοή της προθεσμίας]·

— η Ιρλανδία [τα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2021 και το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2022 παραλήφθηκαν 4 ημερολογιακές ημέρες μετά την εκπνοή της προθεσμίας]·

— η Δανία [τα στοιχεία για το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2021 και το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2022 παραλήφθηκαν 1 ημερολογιακή ημέρα μετά την εκπνοή της προθεσμίας]·

— η Ουγγαρία [τα στοιχεία για το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2021 παραλήφθηκαν 1 ημερολογιακή ημέρα μετά την εκπνοή της προθεσμίας]·

— η Γαλλία [τα στοιχεία για το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2021 και το τρίτο τρίμηνο (Q3) του 2021 παραλήφθηκαν 1 ημερολογιακή ημέρα μετά την εκπνοή της προθεσμίας, ενώ τα στοιχεία για το τέταρτο τρίμηνο (Q4) του 2021 παραλήφθηκαν 3 ημερολογιακές ημέρες μετά την εκπνοή της προθεσμίας]·

— η Φινλανδία [τα στοιχεία για το τρίτο τρίμηνο (Q3) του 2021 παραλήφθηκαν 1 ημερολογιακή ημέρα μετά την εκπνοή της προθεσμίας]·

— η Λετονία [τα στοιχεία για το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2021 παραλήφθηκαν 2 ημερολογιακές ημέρες μετά την εκπνοή της προθεσμίας]·

— η Κροατία [τα στοιχεία για το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2021 παραλήφθηκαν 2 ημερολογιακές ημέρες μετά την εκπνοή της προθεσμίας]· και

— η Ελλάδα [τα στοιχεία για το τρίτο τρίμηνο (Q3) του 2021 παραλήφθηκαν 4 ημερολογιακές ημέρες μετά την εκπνοή της προθεσμίας και τα στοιχεία για το τέταρτο τρίμηνο (Q4) του 2021 παραλήφθηκαν 3 ημερολογιακές ημέρες μετά την εκπνοή της προθεσμίας].

Όσον αφορά άλλες χώρες του ΕΟΧ, η Νορβηγία διαβίβασε εγκαίρως τα στοιχεία για τον ΔΚΕ, όπως και η Ισλανδία.

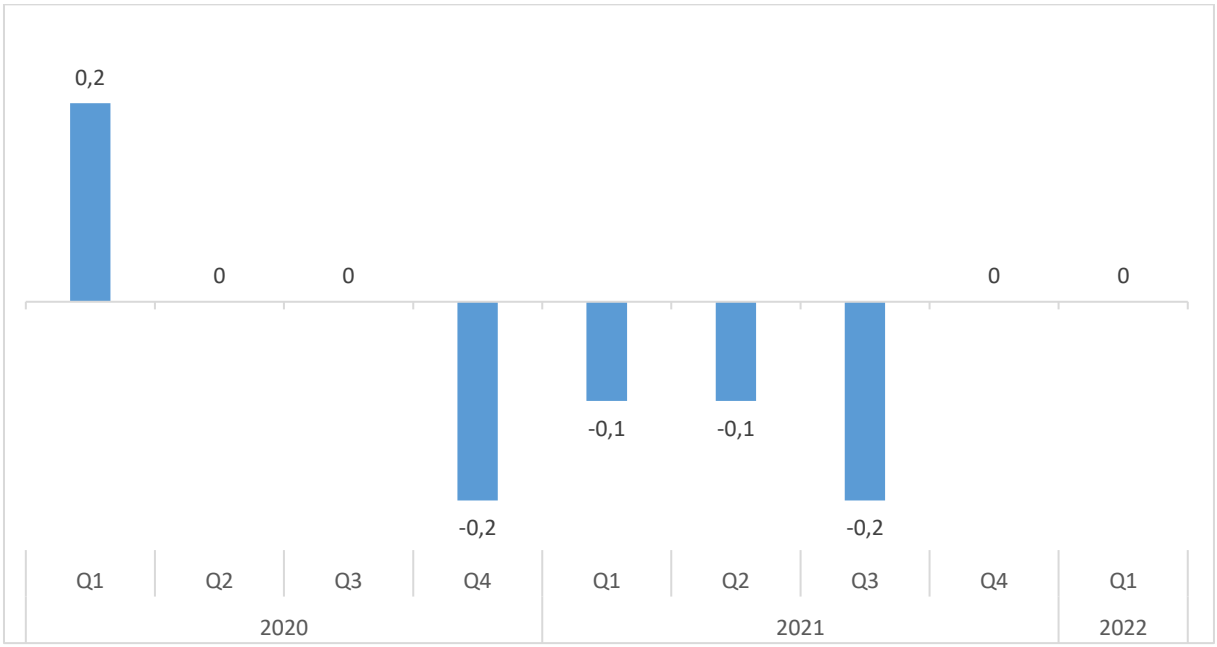
3.3 Ακρίβεια

Ο ΔΚΕ απαρτίζεται από διάφορες μεταβλητές (π.χ. κόστος εργασίας και πραγματοποιηθείσες ώρες εργασίας), οι οποίες μπορούν να ληφθούν από διάφορες πηγές. Αυτό σημαίνει ότι ανά πάσα στιγμή μπορεί να υπάρξουν αναθεωρήσεις, οι οποίες επηρεάζουν το τελευταίο τρίμηνο,

περισσότερα τρίμηνα ή ολόκληρα έτη. Αν οι διορθώσεις των στοιχείων αφορούν το έτος αναφοράς, πρέπει να αναθεωρηθεί ολόκληρη η σειρά. Οι αναθεωρήσεις του βασικού αριθμητικού στοιχείου της ΕΕ (ετήσιος ρυθμός αύξησης) δεν έχουν υπερβεί ποτέ τις 0,2 εκατοστιαίες μονάδες (βλέπε διάγραμμα 1). Οι αναθεωρήσεις οφείλονταν στην κρίση λόγω της νόσου COVID-19 και στα κρατικά μέτρα στήριξης που αναφέρονται κυρίως στις μη μισθολογικές συνιστώσες του ΔΚΕ.

Διάγραμμα 1: Μεταβολές στον ετήσιο ρυθμό αύξησης μεταξύ της πρώτης και της τελικής έκδοσης του ΔΚΕ

{ΕΕ-27, συγκεντρωτικά στοιχεία των τομέων Β έως Ρ της NACE αναθ. 2, συνολικό κόστος εργασίας, σε εκατοστιαίες μονάδες [από το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2020 έως το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2022]}



Πηγή:
— Για τελικά στοιχεία: σύνολο δεδομένων της Eurostat lc_lci_r2_q [μεταβλητή: «Κόστος εργασίας για τον ΔΚΕ (αποζημίωση εργαζομένων συν φόροι μείον επιδοτήσεις)»].
— Για τις πρώτες εκτιμήσεις: σύνολο δεδομένων παραγωγής της Eurostat.

Τα στοιχεία εξήχθησαν στις 24.6.2022.

3.4 Συνοχή και συγκρισιμότητα

Συνοχή με τα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών

Ένας από τους τομείς που εξακολουθεί να χρήζει προσοχής είναι η συνοχή του ΔΚΕ με άλλες στατιστικές σχετικά με το κόστος εργασίας, ιδίως με τα τριμηνιαία στοιχεία για τους εθνικούς λογαριασμούς.

Για την ετήσια έκθεση ποιότητας, ζητείται από τα κράτη μέλη να συγκρίνουν το ποσοστό αύξησης του ΔΚΕ με το ποσοστό αύξησης του ωρομισθίου των εργαζομένων, όπως προβλέπεται στους εθνικούς λογαριασμούς (ορισμός ΕΣΛ 2010[14]). Τα σύνολα στοιχείων δεν αναμένεται να ταιριάζουν πλήρως: ακόμη και αν χρησιμοποιούνται σχεδόν πανομοιότυποι ορισμοί του κόστους εργασίας, οι στατιστικές πηγές και η στατιστική επεξεργασία μπορεί να

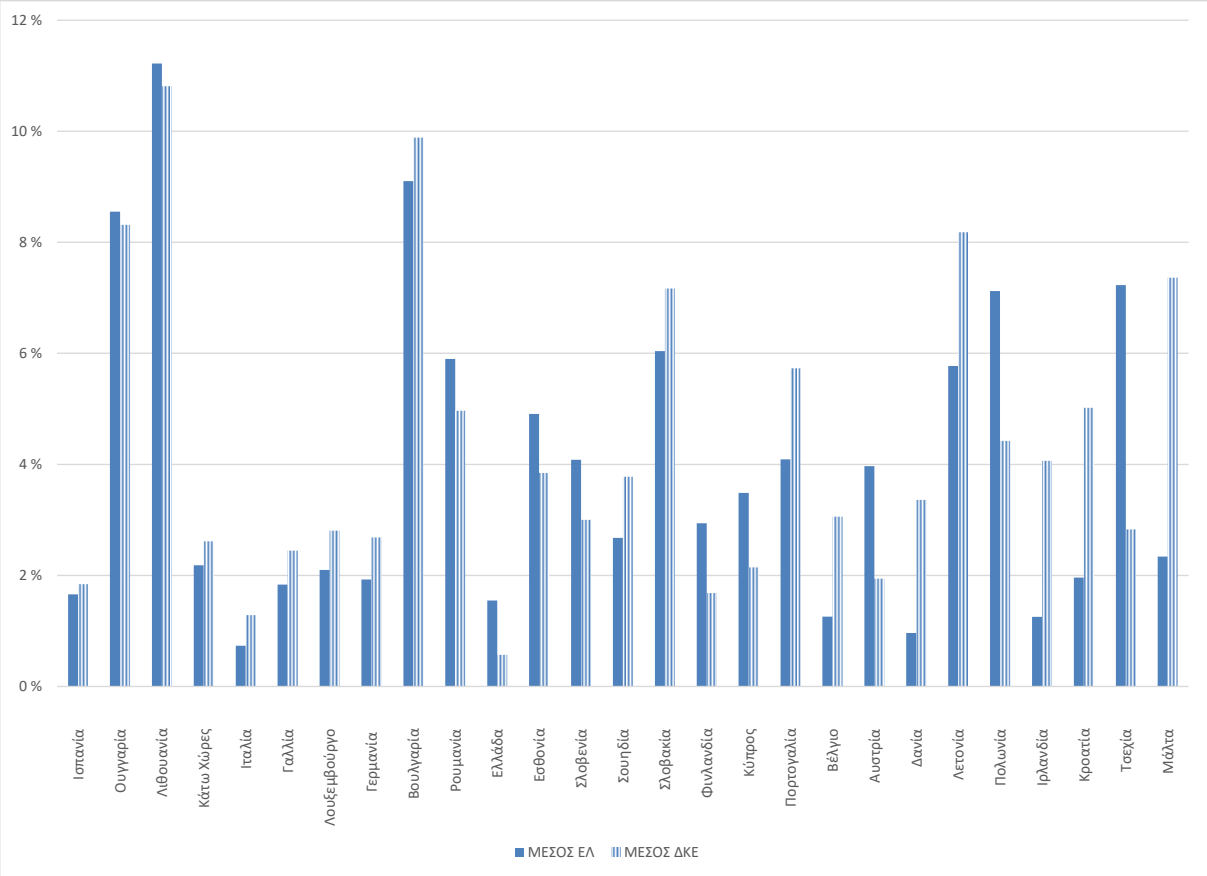
[14] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 549/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, για το ευρωπαϊκό σύστημα εθνικών και περιφερειακών λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 174 της 26.6.2013, σ. 1).

διαφέρουν. Επιπλέον, η συλλογή στοιχείων για τις πραγματοποιηθείσες ώρες εργασίας είναι ιδιαίτερα δύσκολη τόσο για τον ΔΚΕ όσο και για τους εθνικούς λογαριασμούς. Παρά τις εν λόγω διαφορές στη μεθοδολογία, η ανάλυση του επιπέδου των αποκλίσεων μεταξύ των δύο πηγών παρέχει χρήσιμες πληροφορίες. Αν τα επίπεδα αυτά υπερβαίνουν ένα συγκεκριμένο σχετικό κατώτατο όριο, ενδέχεται να υπάρχουν προβλήματα ποιότητας σε κάποιο από τα εν λόγω σύνολα στοιχείων.

Για την αξιολόγηση της ποιότητας, η Eurostat συνέχισε την παρακολούθηση των συγκεντρωτικών μεγεθών Β έως Ρ της NACE αναθ. 2 για κάθε κράτος μέλος. Για τη σύγκριση αυτή χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία για τον ΔΚΕ χωρίς εποχική διόρθωση, με εξαίρεση τη Δανία και τη Σουηδία, για τις οποίες υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία με ημερολογιακή διόρθωση. Το διάμεσο ετήσιο ποσοστό αύξησης του ΔΚΕ συγκρίθηκε με εκείνο του ωρομισθίου των εργαζομένων για 8 τρίμηνα και κρίθηκε ότι οι διακυμάνσεις που υπερβαίνουν τις 2 εκατοστιαίες μονάδες απαιτούν περαιτέρω ανάλυση (βλέπε διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2: Μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης του ΔΚΕ έναντι ωρομισθίου εργαζομένων

[Συγκεντρωτικά στοιχεία των τομέων Β έως Ρ της NACE αναθ. 2, συνολικό κόστος εργασίας, περίοδος αναφοράς: δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2020-πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2022]*



* Για τη Δανία και τη Σουηδία, τα στοιχεία χωρίς εποχική διόρθωση δεν ήταν διαθέσιμα κατά τη στιγμή της σύνταξης του παρόντος εγγράφου· αντ' αυτού χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία με ημερολογιακή διόρθωση.

Πηγή:

— Για τους εθνικούς λογαριασμούς: Σύνολα δεδομένων της Eurostat namq_10_a10 [μεταβλητή: «Αποζημίωση εργαζομένων»] και *namq_10_a10_e* [μεταβλητή: «Χίλιες ώρες εργασίας, σύμφωνα με την εγχώρια έννοια των μισθωτών»].
— Για τον ΔΚΕ: σύνολο δεδομένων της Eurostat lc_lci_r2_q [μεταβλητή: «Κόστος εργασίας για τον ΔΚΕ (αποζημίωση εργαζομένων συν φόροι μείον επιδοτήσεις)»].

Τα στοιχεία εξήχθησαν στις 24.6.2022.

Οι χώρες με απόκλιση άνω των 2 εκατοστιαίων μονάδων ήταν: η Μάλτα (5 εκατοστιαίες μονάδες), η Τσεχία (4,4 εκατοστιαίες μονάδες), η Κροατία (3,1 εκατοστιαίες μονάδες), η Ιρλανδία (2,8 εκατοστιαίες μονάδες), η Πολωνία (2,7 εκατοστιαίες μονάδες), καθώς και η Λετονία και η Δανία (και οι δύο 2,4 εκατοστιαίες μονάδες) (βλέπε διάγραμμα 2, με τις χώρες να κατατάσσονται κατ' αύξουσα σειρά της απόκλισης σε απόλυτες τιμές).

Τα αποτελέσματα της προαναφερόμενης ανάλυσης θα εξεταστούν περαιτέρω σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, ιδίως όσον αφορά τα στοιχεία σχετικά με τις πραγματοποιηθείσες ώρες εργασίας.

Εκτός από τις διάμεσες τιμές, η Eurostat σύγκρινε την τυπική απόκλιση των ετήσιων ρυθμών ανάπτυξης των σειρών τόσο του ΔΚΕ όσο και των εθνικών λογαριασμών, ως δείκτη μεταβλητότητας. Σε σύγκριση με την τελευταία έκθεση, η μεταβλητότητα και των δύο σειρών έχει αυξηθεί σημαντικά λόγω των υψηλών διακυμάνσεων στον αριθμό των ωρών εργασίας. Αυτό ίσχυε ιδιαίτερα για τις οικονομικές δραστηριότητες που επηρεάστηκαν περισσότερο από την κρίση λόγω της νόσου COVID-19, δηλαδή τους τομείς Θ («Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης») και Ρ («Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία») της NACE αναθ. 2.

Συγκρισιμότητα

Η συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών εξασφαλίζεται με τους λεπτομερείς κοινούς ορισμούς και τη μεθοδολογία που περιλαμβάνονται στη νομοθεσία σχετικά με τον ΔΚΕ. Τα κράτη μέλη εκπληρώνουν τις απαιτήσεις της ΕΕ με τις πηγές στοιχείων που είναι διαθέσιμες σε εθνικό επίπεδο. Τα περισσότερα από αυτά χρησιμοποιούν είτε έρευνες είτε συνδυασμό ερευνών και διοικητικών στοιχείων, ενώ 2 κράτη μέλη βασίζονται αποκλειστικά σε διοικητικές πηγές.

Για τη δημοσίευση διαχρονικά συγκρίσιμων στοιχείων για τον ΔΚΕ, είναι σημαντική η διόρθωση των ημερολογιακών και εποχικών συνεπειών. Τα βασικά αριθμητικά στοιχεία διορθώνονται ως προς τις ημερολογιακές συνέπειες, ενώ η εποχικότητα αντισταθμίζεται με τη σύγκριση των ίδιων τριμήνων σε 2 διαδοχικά έτη.

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1216/2003, τα στοιχεία για τον ΔΚΕ πρέπει να παρέχονται χωρίς εποχική διόρθωση, με ημερολογιακή διόρθωση και με ημερολογιακή και εποχική διόρθωση.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 450/2003 δεν αναφέρει ρητά αν η ημερολογιακή και η εποχική διόρθωση πρέπει να γίνονται με χρήση της άμεσης ή της έμμεσης προσέγγισης. Στην έμμεση διόρθωση διορθώνεται η βασική σειρά, η οποία στη συνέχεια χρησιμοποιείται για την

κατάρτιση συγκεντρωτικών στοιχείων υψηλότερου επιπέδου, ενώ στην άμεση διόρθωση κάθε σειρά, συμπεριλαμβανομένων των συγκεντρωτικών στοιχείων υψηλότερου επιπέδου, διορθώνεται χωριστά.

Για τον ΔΚΕ, η Eurostat συνιστά τη χρήση της έμμεσης προσέγγισης προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν ασυνέπειες μεταξύ του συνολικού κόστους εργασίας και των επιμέρους συνιστωσών.

Η Eurostat ελέγχει συστηματικά για ασυνέπειες μεταξύ των ετήσιων ρυθμών ανάπτυξης των συνόλων και των συνιστωσών και αναφέρει στις ενδιαφερόμενες χώρες όλες τις ασυνέπειες που υπερβαίνουν τις 0,1 εκατοστιαίες μονάδες (μετά τη στρογγυλοποίηση). Στη συνέχεια, ο συνολικός ΔΚΕ υπολογίζεται εκ νέου με βάση τις μισθολογικές και τις μη μισθολογικές συνιστώσες (έμμεση προσέγγιση). Αυτή η εναρμονισμένη προσέγγιση εξασφαλίζει επίσης βελτιωμένη συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών.

IV. ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΝΟΣΟΥ COVID-19

4.1 Έρευνα των κρατών μελών

Τον Μάρτιο του 2020 η Eurostat ξεκίνησε έρευνα παρέχοντας τη δυνατότητα στις χώρες να αναφέρουν τα κύρια ζητήματα που είχαν αντιμετωπίσει όσον αφορά τη συλλογή στοιχείων για τον ΔΚΕ από την έναρξη της πανδημίας. Το συχνότερο ζήτημα που αναφέρθηκε στην έρευνα της ΕΕ, καθώς και στα αρχεία μεταδεδομένων για το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2020 και το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2020, ήταν το χαμηλότερο ποσοστό απάντησης από τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα λόγω του προσωρινού κλεισίματος των επιχειρήσεων και των νέων εργασιακών ρυθμίσεων (βραχυχρόνια εργασία, τηλεργασία κ.λπ.).

4.2 Μεθοδολογική καθοδήγηση και υποβολή στοιχείων

Προκειμένου να διασφαλιστεί η εναρμονισμένη καταγραφή των μέτρων κατά της νόσου COVID-19 στις στατιστικές για το κόστος εργασίας, ιδίως στον τριμηνιαίο ΔΚΕ, τον Απρίλιο του 2020 η Eurostat δημοσίευσε ένα σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με την καταγραφή των κυβερνητικών προγραμμάτων που σχετίζονται με την κρίση λόγω της νόσου COVID-19 στις στατιστικές για το κόστος εργασίας[15].

Τα μέτρα στήριξης που θέσπισαν οι κυβερνήσεις της ΕΕ διέφεραν ως προς την έκταση, την ένταση και τη χρονική διάρκεια, ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο η πανδημία COVID-19 επηρέασε κάθε εθνική οικονομία. Για να βοηθήσει τους χρήστες να αναλύσουν τις εξελίξεις σχετικά με τον ΔΚΕ κατά τη διάρκεια της πανδημίας, η Eurostat συνέλεξε πληροφορίες σχετικά με τα κυριότερα συστήματα με αντίκτυπο στις στατιστικές για το κόστος εργασίας. Αυτό έγινε σε πλήρη συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες και τα αποτελέσματα προστέθηκαν στα μεταδεδομένα για τον ΔΚΕ στη βάση διάδοσης δεδομένων της Eurostat[16].

4.3 Αντίκτυπος στα στοιχεία για τον ΔΚΕ

Παρά τα εμπόδια που προκάλεσε η επιδημία COVID-19, τα κράτη μέλη κατάφεραν να παραδώσουν εγκαίρως τα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο (Q1) του 2020. Το δεύτερο τρίμηνο (Q2) του 2020, οι περισσότερες χώρες κατέγραψαν μεγάλες ετήσιες αυξήσεις στη μισθολογική συνιστώσα του ΔΚΕ. Αυτό προκλήθηκε από τη μείωση του αριθμού των ωρών εργασίας, ενώ οι μισθοί γενικά διατηρήθηκαν. Αντίθετα, η μη μισθολογική συνιστώσα μειώθηκε, αντανακλώντας τις υψηλότερες επιδοτήσεις (που καταγράφηκαν με αρνητικό πρόσημο) που κατέβαλαν οι κυβερνήσεις για να αποζημιώσουν τις επιχειρήσεις για τον περιορισμό των μειώσεων των μισθών. Ωστόσο, αυτό δεν συνέβη σε κάθε περίπτωση, καθώς ορισμένες κυβερνήσεις της ΕΕ επέλεξαν να καταβάλουν τις επιδοτήσεις απευθείας στους εργαζομένους, οπότε δεν καταγράφηκαν στις μισθολογικές στατιστικές.

---

15 https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Labour-costs_Guidance_note.pdf.

16 Δείκτης κόστους εργασίας (ΔΚΕ) (europa.eu), στοιχείο 15.2.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Γενικά, η ποιότητα των δεικτών κόστους εργασίας των κρατών μελών και των συγκεντρωτικών μεγεθών της ΕΕ παρέμεινε καλή, παρά τον αντίκτυπο της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19. Ειδικότερα, τα συγκεντρωτικά μεγέθη της ΕΕ κατέγραψαν χαμηλές αναθεωρήσεις, όπως συνέβαινε και πριν από την κρίση. Η Eurostat εξέδωσε επίσης λεπτομερές σημείωμα καθοδήγησης για τη διατήρηση της συγκρισιμότητας μεταξύ των κρατών καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς.

Οι εκθέσεις ποιότητας των κρατών μελών υποβλήθηκαν σε επεξεργασία με τη χρήση της τελευταίας έκδοσης της διεπαφής διαχείρισης μεταδεδομένων του ευρωπαϊκού στατιστικού συστήματος και τέθηκαν στη διάθεση όλων των χρηστών. Η Eurostat πρόσθεσε ένα ολοκληρωμένο παράρτημα σχετικά με τις πρακτικές και τα αποτελέσματα της εποχικής διόρθωσης στα κράτη μέλη. Επιπλέον, τα κράτη μέλη ανέφεραν τα κυριότερα καθεστώτα που εισήγαγαν οι κυβερνήσεις τους για την επιδότηση του κόστους εργασίας κατά τη διάρκεια της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19. Η πληροφορία αυτή προστέθηκε στα μεταδεδομένα αναφοράς για την ποιότητα.

Από το 2017 η Eurostat δημοσιεύει επίσης ετήσιες εκτιμήσεις του ωριαίου κόστους εργασίας κατά τομείς της NACE αναθ. 2, με βάση τόσο τα επίπεδα της έρευνας για το κόστος εργασίας όσο και τις τάσεις του ΔΚΕ. Τα σχετικά άρθρα *Statistics Explained* κατέγραψαν μεγάλο αριθμό επισκέψεων, γεγονός που επιβεβαιώνει το ενδιαφέρον των χρηστών.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί τη συμμόρφωση και την ποιότητα των στοιχείων σε τακτική βάση, χρησιμοποιώντας τα υποβαλλόμενα στοιχεία και άλλα εθνικά έγγραφα τεκμηρίωσης, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων ποιότητας.

Σε στενή συνεργασία με τις εθνικές στατιστικές υπηρεσίες, η Eurostat πραγματοποίησε επίσης γενική επανεξέταση της νομοθεσίας της ΕΕ για τις στατιστικές της αγοράς εργασίας για τις επιχειρήσεις. Η εν λόγω επανεξέταση αποσκοπεί στην αξιολόγηση και τον εκσυγχρονισμό ολόκληρης της νομοθεσίας της ΕΕ στον τομέα των στατιστικών της αγοράς εργασίας για τις επιχειρήσεις.

Όσον αφορά τον ΔΚΕ, η Eurostat σκοπεύει να προτείνει τις ακόλουθες βελτιώσεις:

— την συλλογή μιας προσωρινής εκτίμησης του ΔΚΕ σε t+45 ημέρες, από τις μεγαλύτερες χώρες της ΕΕ, με σκοπό τη δημοσίευση των συνολικών στοιχείων της ζώνης του ευρώ και της ΕΕ περίπου σε t+50 ημέρες·

— την συλλογή των τελικών στοιχείων για τον ΔΚΕ σε t+65 ημέρες αντί για t+70 ημέρες, με σκοπό τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων σε t+72 ημέρες, έναντι των t+77 ημερών σήμερα· και

— την εισαγωγή στόχων ακριβείας για τη μισθολογική συνιστώσα του ΔΚΕ.